

Sygn. akt III USKP 166/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Piotr Prusinowski (przewodniczący)

SSN Maciej Pacuda

SSN Romualda Spyt (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania B.B.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o podleganie ubezpieczeniom społecznym rolników,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 17 stycznia 2023 r.,

skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie
z dnia 26 czerwca 2020 r., sygn. akt III AUa 545/18,

1. oddala skargę kasacyjną,

**2. zasądza od Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
na rzecz B. B. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu
kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 lutego 2018 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, powołując się na art. 36 ust. 1 pkt 1 oraz art. 3a ust. 1, art. 5a ust. 1, art. 7 ust. 1 pkt 1, art. 16 ust. 1 pkt 1 i ust. 3 w związku z art. 6 pkt 1, art. 8 ust. 1, 2,

2a i art. 17 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (jednolity tekst: Dz.U. z 2022 r., poz. 993 ze zm.), stwierdził ustanie ubezpieczenia społecznego rolników wobec B. B. w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego, macierzyńskiego i emerytalno-rentowego w okresach: od 9 lipca 2017 r. do 16 lipca 2017 r., od 26 sierpnia 2017 r. do 27 sierpnia 2017 r., od 23 września 2017 r. do 24 września 2017 r., od 28 października 2017 r. do 29 października 2017 r., od 25 listopada 2017 r. do 26 listopada 2017 r., od 1 grudnia 2017 r. oraz ustanie obowiązku opłacania składek za wymienione dni.

Sąd Okręgowy w Krośnie, wyrokiem z dnia 24 maja 2018 r., oddalił odwołanie B. B. od wyżej wskazanej decyzji.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, wyrokiem z dnia 26 czerwca 2020 r., w wyniku apelacji odwołującego się, zmienił wyrok Sądu Okręgowego i poprzedzając go decyzję Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 16 lutego 2018 r. w ten sposób, że stwierdził, że odwołujący się B. B. podlegał ubezpieczeniom społecznym rolników w pełnym zakresie w okresach wskazanych w tej decyzji oraz orzekł po kosztach postępowania.

W sprawie ustalono, że decyzją z dnia 16 marca 2015 r. B. B. został objęty z mocy ustawy ubezpieczeniem społecznym rolników od 31 października 2014 r. Podstawą tego ubezpieczenia było ustalenie, że podjął pracę w gospodarstwie rolnym o powierzchni ponad 1 ha przeliczeniowego. Od 1 grudnia 2017 r. ubezpieczony rozpoczął prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej i z tego tytułu w dniu 30 listopada 2017 r. Prezes KRUS wydał na podstawie art. 5a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników decyzję stwierdzającą spełnienie przez niego warunków do dalszego podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników po podjęciu pozarolniczej działalności gospodarczej.

W dniu 9 stycznia 2018 r. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Placówka Terenowa w S. została poinformowana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Gorzowie Wielkopolskim o okresach podlegania ubezpieczeniu społecznemu w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych od 1 września 2013 r. W informacji tej wskazane zostały między innymi okresy podlegania ubezpieczeniu społecznemu z tytułu odbywania służby jako żołnierz niezawodowy w służbie czynnej wymienione w zaskarżonej decyzji. Z tytułu tej służby B. B.

otrzymywał wynagrodzenie w kwocie około 500 zł miesięcznie. Odwołujący się dobrowolnie zgłosił się do tej służby, przez co nawiązał stosunek służbowy, zostając rotacyjnym żołnierzem Wojsk Obrony Terytorialnej. O nawiązaniu powyższego stosunku służbowego i otrzymania z tego tytułu statusu żołnierza niezawodowego wnioskodawca rolniczy organ rentowy nie powiadomił.

Sąd Apelacyjny wskazał, że zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. 2022 r., poz. 1009 ze zm.; dalej ustawa systemowa), żołnierze Wojsk Obrony Terytorialnej, jako żołnierze niezawodowi pełniący czynną służbę wojskową, podlegają obowiązkowi ubezpieczeń społecznych, ale jednocześnie ubezpieczenie to ma charakter jedynie subsydiarny (art. 9 ust. 6a ustawy systemowej), bowiem żołnierze ci podlegają ubezpieczeniom społecznym w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych, o ile nie posiadają innego tytułu ubezpieczenia. Gdyby więc odwołujący się nie podlegał ubezpieczeniu rolniczemu na zasadach przewidzianych w art. 5a ustawy o ubezpieczeniu społecznym, to nie podlegałyby ubezpieczeniu powszechnemu z tytułu pełnienia służby w Wojskach Obrony Terytorialnej, bo pierwszeństwo miałby w tym wypadku tytuł ubezpieczenia związany z prowadzoną przez niego pozarolniczą działalnością gospodarczą (art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy systemowej).

Sąd Apelacyjny podkreślił, że wskazany w art. 5a ust. 1 pkt 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników stosunek służbowy (jako wyłączający możliwość pozostania w ubezpieczeniu rolniczym przez rozpoczynającego działalność gospodarczą po 3 letnim okresie prowadzenia działalności rolniczej) nie został w tej ustawie zdefiniowany, a zatem, stosownie do art. 52 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, zastosowanie znajdzie definicja pojęcia stosunku służbowego przewidziana w art. 8 pkt 15 ustawy systemowej. W jego ocenie, nie obejmuje ona żołnierzy Wojsk Obrony Terytorialnej, a jedynie żołnierzy zawodowych oraz wskazanych tam funkcjonariuszy. Sąd Apelacyjny zauważył przy tym, że art. 5a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników obowiązuje od 1 stycznia 1997 r., podczas gdy Wojska Obrony Terytorialnej jako formacja Sił Zbrojnych RP utworzone zostały dopiero z dniem 1 stycznia 2017 r. na mocy przepisów ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o zmianie ustawy o

powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2016 r., poz. 2138).

Sąd Apelacyjny wywiódł, że gdyby odwołujący się rozpoczynał prowadzenie działalności pozarolniczej w warunkach przewidzianych w omawianym przepisie już po rozpoczęciu służby w Wojskach Obrony Terytorialnej, nie byłoby - w ocenie Sądu Apelacyjnego - podstaw do odmowy pozostawienia go w ubezpieczeniu rolniczym. W związku z tym Sąd Apelacyjny przyjął, że językowe brzmienie art. 7 i 16 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników nie może mieć decydującego znaczenia, bowiem stosowanie językowej wykładni powołanych przepisów prowadzić będzie do naruszenia konstytucyjnych wzorców sprawiedliwości społecznej (art. 2 Konstytucji RP), równości wobec prawa (art. 32 Konstytucji RP), a także ochrony realizującego obowiązek obrony Ojczyzny (art. 85 Konstytucji RP). Pogląd ten poparł także argumentacją odnoszącą się do art. 5b tej ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników przewidującego pozostawienie w ubezpieczeniu rolniczym agentów, zleceniobiorców czy też członków rad nadzorczych osiągających przychody nieprzekraczające wysokości minimalnego wynagrodzenia, podkreślając przy tym, że żołnierze Wojsk Obrony Terytorialnej z racji pełnienia służby jedynie w systemie rotacyjnym lub dyspozycyjnym (art. 98m ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej; Dz.U. z 2019 r., poz. 1545 ze zm.) osiągają z tego tytułu dochód, którego wysokość w skali miesiąca nie sięga kwoty minimalnego wynagrodzenia (art. 119b ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 19 marca 2018 r. w sprawie ustalania i wypłacania świadczenia pieniężnego żołnierzom pełniącym terytorialną służbę wojskową rotacyjnie; Dz.U. z 2018 r., poz. 642). Aktualnie jest to 365 zł dodatku za gotowość oraz 104,03 zł za każdy dzień służby dla szeregowca, co przy minimalnych 2 dniach szkolenia w miesiącu daje łącznie 573,03 zł.

Sąd Apelacyjny zatem uznał za konieczne dokonanie wykładni celowościowej i funkcjonalnej komentowanych przepisów. Stwierdził, że w ubezpieczeniu rolniczym mają pozostawać ci, dla których działalność rolnicza stanowi podstawowe źródło utrzymania, zaś w przypadku innych tytułów

ubezpieczeń z systemu powszechnego - stoją one na przeszkodzie w pozostawianiu w ubezpieczeniu rolniczym tylko wtedy, gdy przekreślają powyższe założenie, stanowiąc tym samym główne źródło dochodu ubezpieczonego. Dodatkowo, w odniesieniu do prowadzącego równoległe pozarolniczą działalność gospodarczą (art. 5a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników) czy będącego agentem, członkiem rady nadzorczej, czy wykonującego pracę na podstawie umowy zlecenia (art. 5b ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników) wprowadza się wyraźny próg dochodowości. Tym samym, zdaniem Sądu Apelacyjnego, cechą relewantną pozostaje tu z jednej strony prowadzenie działalności rolniczej jako głównego źródła utrzymania, z drugiej zaś określony z innych tytułów dochód. Niewątpliwie zaś dla wnioskodawcy głównym źródłem utrzymania jest działalność rolnicza, przy prowadzonej jedynie pobocznie i niesięgającej dopuszczalnej granicy dochodowości działalności gospodarczej, dlatego też pełnienie przez niego jedynie rotacyjnej i za symboliczną odpłatnością służby w Wojskach Obrony Terytorialnej, nie może uzasadniać derogowania go z rolniczego systemu ubezpieczenia społecznego, bo to stanowiłoby o jego dyskryminacji choćby względem ubezpieczonych wymienionych w art. 5b ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Sąd Apelacyjny zaznaczył także, że żołnierz Wojsk Obrony Terytorialnej realizuje przewidziany w art. 85 Konstytucji RP obowiązek obrony Ojczyzny, a jego wykonywanie nie może skutkować pokrzywdzeniem żołnierza również na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych. W tym nurcie rozważań przywołał wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach z dnia 8 listopada 2017 r., II SA/Ke 461/17 (LEX nr 2404223), zgodnie z którym odbywanie ćwiczeń wojskowych przez żołnierza rezerwy i otrzymywanie z tego tytułu uposażenia na podstawie art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. o uposażeniu żołnierzy niezawodowych (Dz.U. z 2017 r., poz. 1246) nie powoduje utraty statusu osoby bezrobotnej w rozumieniu ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2022 r., poz. 690 ze zm.).

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku organ rentowy zarzucił naruszenia prawa materialnego:

1. art. 5b ust. 1 w związku z art. 7 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, przez jego błędną wykładnię skutkującą przyjęciem, iż odwołujący się, pomimo podlegania innemu ubezpieczeniu społecznemu, tj. ubezpieczeniu społecznemu w ZUS jako żołnierz niezawodowy w czynnej służbie wojskowej, powinien być objęty ubezpieczeniem społecznym rolników,

2. art. 7 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, przez jego błędną wykładnię skutkującą przyjęciem, że w stosunku do odwołującego się nie zachodziły podstawy do objęcia innym ubezpieczeniem społecznym, co w konsekwencji doprowadziło do uznania, że nie powinien zostać wyłączony z ubezpieczenia społecznego rolników,

3. art. 5b ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, przez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że żołnierz Wojsk Obrony Terytorialnej jako żołnierz niezawodowy pełniący czynną służbę wojskową powinien być zaliczony do osób, wobec których stosuje się zasadę pozostania w ubezpieczeniu rolniczym, pomimo podlegania innemu ubezpieczeniu,

4. art. 59 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, przez błędną wykładnię skutkującą uznaniem, że żołnierzem w czynnej służbie wojskowej w rozumieniu niniejszej ustawy nie są osoby, które odbywają lub pełnią terytorialną służbę wojskową,

5. art. 6 ust. 1 pkt 11 ustawy systemowej, przez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że żołnierze niezawodowi pełniący czynną służbę wojskową nie podlegają obowiązkowi ubezpieczeń społecznych.

Skarżący wniósł uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego i orzeczenie co do istoty sprawy przez oddalenie odwołania w całości oraz zasądzenie od odwołującego się na rzecz organu rentowego kosztów postępowania w pierwszej i drugiej instancji oraz kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych; ewentualnie o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w całości i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania oraz pozostawienie temu Sądowi rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów postępowania w pierwszej i drugiej instancji oraz kosztów postępowania kasacyjnego.

Odwołujący się, w odpowiedzi na skargę, wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od organu rentowego na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym tytułem zastępstwa prawnego przez radcę prawnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Na wstępie rozważań należy zauważyć, że w dniu 15 czerwca 2022 r. wszedł w życie art. 5c ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, dodany na mocy art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 22 kwietnia 2022 r. o zmianie o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. z 2022 r., poz. 1155; dalej ustawa zmieniająca). Jego ust. 1 pkt 4 stanowi, że rolnik lub domownik, który podlegając ubezpieczeniu w pełnym zakresie z mocy ustawy, został objęty innym ubezpieczeniem społecznym z tytułu pełnienia czynnej służby wojskowej jako żołnierz niezawodowy, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, podlega nadal temu ubezpieczeniu pomimo objęcia go z tego tytułu innym ubezpieczeniem społecznym.

Zgodnie z art. 4 ustawy zmieniającej, rolnik lub domownik, którym przed dniem wejścia w życie ustawy wydano decyzję o ustaniu ubezpieczenia społecznego rolników w związku z objęciem ich ubezpieczeniami między innymi z tytułu, o którym mowa w art. 6 ust. z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (pełnienia czynnej służby wojskowej jako żołnierz niezawodowy), może złożyć w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wniosek o objęcie ubezpieczeniem społecznym rolników w okresie, którego dotyczyła decyzja o ustaniu ubezpieczenia społecznego rolników, o ile spełniał w okresie objętym wnioskiem warunki określone w art. 5c ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 (ust. 1); wniosek, o którym mowa w ust. 1, może być złożony w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy (ust. 2); Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego jest obowiązany wydać decyzję o objęciu rolnika lub domownika ubezpieczeniem społecznym rolników, jeżeli spełniali w okresie objętym wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, warunki określone w art. 5c ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 (ust. 3); składki na ubezpieczenie społeczne rolników za okres objęcia tym ubezpieczeniem na wniosek, o którym mowa w ust. 1, rolnik opłaca w

terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji o objęciu tym ubezpieczeniem (ust. 4); Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego nie wydaje decyzji o ustaniu ubezpieczenia społecznego rolników za okresy podlegania innemu ubezpieczeniu społecznemu przypadające przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, jeżeli w danym przypadku są spełnione warunki określone w art. 5c ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 (ust. 5).

Przepisy art. 4 mają charakter retroaktywny i pozwalają na zastosowanie korzystnych dla rolników przepisów nowej ustawy do stosunków prawnych zakończonych przed wejściem w życie nowelizacji. Zmierzają one do zniesienia – w odniesieniu do określonego kręgu rolników, w tym rolników pełniących niezawodową służbę wojskową, negatywnych skutków wynikających językowego brzmienia art. 7 ust. 1 i art. 16 ust. 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników będących następstwem objęcia rolnika innym tytułem ubezpieczenia, polegających na wykluczeniu z mocy prawa z ubezpieczenia rolniczego w razie podjęcia aktywności skutkującej objęciem „innym ubezpieczeniem społecznym”.

Przedstawiona nowelizacja, która, co wymaga jeszcze raz podkreślenia, pozwala na działanie prawa wstecz, potwierdza stanowisko Sądu Apelacyjnego, że niewłaściwe byłoby oparcie się na wyłącznie językowej wykładni art. 7 ust. 1 i art. 16 ust. 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników – bez uwzględnienia celu i funkcji art. 5a tej ustawy, ponieważ prowadziłoby to do naruszenia konstytucyjnych wzorców sprawiedliwości społecznej (art. 2 Konstytucji RP), równości wobec prawa (art. 32 Konstytucji RP), a także ochrony obywatela realizującego obowiązek obrony Ojczyzny (art. 85 Konstytucji RP). Zgodzić się należy z Sądem Apelacyjnym, że główną wytyczną decydującą o wyniku wykładni powinien być cel art. 5a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników polegający na pozostawieniu w ubezpieczeniu rolniczym rolników, dla których prowadzenie działalności rolniczej stanowi główne źródło utrzymania, a więc takich, których dochód z innych tytułów do ubezpieczeń społecznych jest niewielki. Cel ten bezpośrednio potwierdza obowiązujący od 1 stycznia 2015 r. (na podstawie ustawy z dnia 23 października 2014 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw; Dz.U. z 2014 r., poz. 1831) art. 5b ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, gwarantujący rolnikom ciągłość

ubezpieczenia rolniczego w sytuacji, gdy podejmują się wykonywania nisko wynagradzanych umów zlecenia (lub odpowiednio umowy agencyjnej albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia). Osadzona w tym kontekście zasada równości wobec prawa nakazuje takie same traktowanie rolników osiągających niskie dochody także z innych tytułów ubezpieczeń społecznych niż wymienione w art. 5b ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, w tym rolników, którzy, wypełniając konstytucyjny obowiązek z art. 85 Konstytucji RP, nie mogą z tego powodu być usuwani z ubezpieczenia związanego z działalnością rolniczą stanowiącą główne źródło utrzymania.

Należy też zauważyć, że poprzestanie na językowej wykładni art. 7 ust. 1 i art. 16 ust. 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników - wbrew dyrektywie interpretacyjnej zakładającej niesprzeczność systemu prawa - doprowadziłoby do zaakceptowania istnienia sprzecznych treści normatywnych zawartych w tych przepisach oraz w art. 5a ust. 1 pkt 3 tej ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników w związku z art. 8 pkt 15 ustawy systemowej. Rację ma bowiem Sąd Apelacyjny, że wskazany w art. 5a ust. 1 pkt 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników stosunek służbowy (jako wyłączający możliwość pozostania w ubezpieczeniu rolniczym przez rozpoczynającego działalność gospodarczą po 3 letnim okresie prowadzenia działalności rolniczej) nie został w tej ustawie zdefiniowany, a zatem, stosownie do art. 52 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, zastosowanie znajdzie definicja pojęcia stosunku służbowego przewidziana w art. 8 pkt 15 ustawy systemowej, która nie obejmuje żołnierzy Wojsk Obrony Terytorialnej, a jedynie żołnierzy zawodowych oraz wskazanych tam funkcjonariuszy. Tak więc, jak trafnie zauważył Sąd Apelacyjny, samo pełnienie niezawodowej służby wojskowej nie stałoby na przeszkodzie pozostaniu w rolniczym ubezpieczeniu społecznym na podstawie art. 5a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, natomiast ta sama służba, automatycznie wyłączałaby z rolniczego ubezpieczenia społecznego w sytuacji, gdyby kreowała tytuł do „innych ubezpieczeń społecznych” (art. 7 ust. 1 i art. 16 ust. 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników), a więc, zgodnie z art. 6 pkt 13 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, tytuł ubezpieczeń na podstawie

przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych lub przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym. Zgodnie bowiem z art. 6 ust. 1 pkt 11 ustawy systemowej, w brzmieniu aktualnym dla stanu niniejszej sprawy, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu podlegają osoby fizyczne, które na obszarze RP są żołnierzami niezawodowymi pełniącymi czynną służbę wojskową, z wyłączeniem żołnierzy pełniących służbę kandydacką.

Aspekt ten dostrzegł Sąd Najwyższy w wyroku 20 marca 2018 r., III UK 40/17 (LEX nr 2497576), podkreślając konieczność zastosowania wykładni celowościowej, bowiem tylko w takim wypadku spełnia się dyrektywa zupełności i niesprzeczności ustawowego aktu prawnego a cel przypisany art. 5a ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników nie konkuruje z celem art. 7 ust. 1 i art. 16 ust. 3 tej ustawy.

Należy zatem uznać, że ustawodawca, wiedząc o możliwości interpretowania (przez rolniczy organ rentowy) komentowanych przepisów według ścisłej wykładni językowej art. 7 ust. 1 i art. 16 ust. 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, opowiedział się za odrzuceniem tego rodzaju wykładni, o czym zapewne zadecydowała sprzeczność wyniku takiej wykładni z wskazanymi wyżej konstytucyjnymi standardami. Nie można zatem uznać, aby ta zmiana miała charakter merytoryczny, w tym znaczeniu, żeby zmieniała nie tylko treść przepisu (jego tekst, brzmienie), ale także tworzyła nową normę prawną (dotychczas nieistniejącą). Norma ta była już bowiem zawarta w treści tego przepisu obowiązującej przed omawianą zmianą, tyle tylko, że brak precyzji ustawodawcy prowadził do błędnej interpretacji obowiązujących przepisów przez rolniczy organ rentowy. Z tej to właśnie przyczyny ustawodawca zdecydował się na wprowadzenie możliwości „naprawienia” tego błędu przez złożenie wniosku rolnika o objęcie rolniczym ubezpieczeniem społecznym za okresy, w których ostateczna decyzja „wyłączała” go z tych ubezpieczeń. Natomiast w przypadku nieistnienia takiej decyzji, wsteczne objęcie tym ubezpieczeniem następuje z mocy ustawy, bo tylko w taki sposób można wytłumaczyć wynikający z art. 4 ust. 4 ustawy zmieniającej zakaz wydawania decyzji o ustaniu ubezpieczenia społecznego rolników.

W związku z tym omówiona nowelizacja tekstu prawnego przepisu stanowi więc jedynie jego doprecyzowanie, eliminujące możliwe wątpliwości (rozbieżności w

wykładni). Takie nowelizacje przepisów występują w praktyce legislacyjnej. Warto w tym zakresie wskazać choćby na art. 49a ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2022 r., poz. 2189 ze zm.), który został dodany z dniem 1 lipca 2004 r. przez art. 14 ust. 11 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 121, poz. 1264). Podobnie sprawa przedstawia się z art. 6 i art. 75 ust. 3 ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2008 r. Nr 141, poz. 892 ze zm.) oraz art. 9 ust. 3a ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. o uposażeniu żołnierzy (jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 2146), co było przedmiotem uchwały Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2007 r., III CZP 106/07 (OSNC 2008 nr 12, poz. 134).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 398¹⁴ oraz art. 108 § 1 i art. 98 § 1 k.p.c. w związku art. 398²¹ k.p.c. w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 w związku z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 265).